N:o 12 d. 15 Juni 1880.

SVENSK MUSIKTIDNING.

I hvarje nummer ett eller flere nya och företrädesvis lätta musikstycken för piano eller sång.

Utgifvare: ALFRED LUNDGREN.

STOCKHOLM, ISAAC MARCUS' BOKTR.-AKTIEBOLAG 1880.

Utkommer den 1:sta och 15:de i hvarje månad.

Innehåll: Porträtt af **Herm. Berens.** — Marseljäsen nu och förr. — Melodi och harmoni (forts. och slut). — Heubach's Transponer-Piano. — Från utlandet. — Hvarjehanda.
Pianomusik: Aubade Vénitienne af Th. Lack.

Marseljäsen nu och förr.

För första gången hade jag ändtligen den glädjen att höra marseljäsen sjungas i Paris. Det var den 30:de Juni, dagen för den oförgätligt vackra folkfesten; alla byggnader prydda med flaggor, alla balkonger bekransade och tusentals lyckliga menniskor smyckade med trefärgade band, kokarder och små fanor. Stora, med löfgirlander behängde öppna vagnar föra musici och sångare genom staden. Då gör en sådan musikvagn halt på *Place Gaillon*, näst intill *Avenu de l'Opéra*. Den lilla, gamla platsen, hvars bruna murar nästan försvinna ibland blommor och bänkar, liknar en festsal. Bleckmusiken på vagnen intonerar marseljäsen, och folket, hufvud vid hufvud tätt sammanpackadt, instämmer med hänryckning. Jublande hurrarop efter hvarje vers — jag vet icke huru ofta hymnen omtogs. På andra ställen samma skådespel tills långt in på natten. Länge nog hade fransmännen måst vänta på denna dag, då de vågade fritt sjunga sin nationalsång på öppen gata. Tillåtit det hade man egentligen ej, men man vågade heller inte störa folkets glädje på denna festdag. Redan få dagar senare visade sig dock officiella invändningar deremot. Orphéons*) stora festkonsert i Tuilerier-trädgården var slutad, och den från hela Frankrike samlade sångararmén ordnade sig just till militärisk afmarsch; då höjde sig plötsligt ett genomträngande rop, oemotståndligt, såsom ur en enda strupe: »*La marseillaise!*» Med förtviflade gester sökte hufvuddirigenten och festkommissarierna förmå publiken att afstå från deras önskan — förgäfves! alltjemt mäktigare skallade det allmänna ropet, tills slutligen en af de många fanfarerna, den från Montreuil, hade mod att angifva melodien, hvarpå sångföreningarne, den ena efter den andra, defilerande instämde ur fullaste bröst. Ett grandiöst skådespel!

Franska regeringen har upprepade gånger försökt, icke blott att förbjuda marseljäsen, utan äfven att tränga den undan, genom att ersätta den med en annan patrio-

Herm: Berens

(Se N:o 11, sid. 82.)

*) Manssångföreningar.

tisk sång. Dessa experiment hafva alla misslyckats. Under Louis Philippe hade komponisten till »*le Postillon de Longjumeau*», *Adolphe Adam*, erhållit i uppdrag att författa en folkhymn, hvilken (såsom han lustigt nog berättar i sina memoarer) med otroliga svårigheter och bekymmer kom till stånd, men har icke öfverlefvat sin upphofsman. Ännu sämre resultat medförde den vid verldsutställningen 1867 af Napoleon III anordnade pristäflan om en freds-marseljäs (»Hymne de la paix»). Den bästa af dessa till ett hundratal inkomne kompositioner skulle blifva franska nationens officiella folksång. Veckor igenom plågades de olycklige ledamöterna i pröfningskomitén med att genomse detta berg af strofsånger, för att slutligen tillerkänna priset åt — ingen. I det af *Auber* preciderade slutliga afgörandet var ännu något litet tal om de två eller tre relatift bästa, då *Berlioz* vredgad utropade: »Vi belöna inga slagdängor!» Detta gaf utslaget. Nu senast — det synes, att man i Paris hvar gång äfven önskat en utställnings-marseljäs — har *Gounod* dertill blifvit utvald. Fru marskalkinnan Mac Mahon hade i denna fråga uppsökt honom, och för den älskvärde komponisten, hvilken hade svårt att neka en hög dam något, blef det blott allt för lätt att hastigt göra utkast till en tillfällighetskomposition. Men i detta fack gifves ingenting svårare, än det lätta. Trots den officiella protektionen blef Gounod's »*Chant patriotique*» nästan alldeles glömd, med det samma festligheterna vid utställningens öppnande försiggått, och i musikhandeln efterfrågas den högst sällan. Det väsentliga felet hos denna, såsom hos nästan alla oktroyerade folkhymner, ligger redan i texten: den är tam och försigtig. Den uppäggande kraften hos en patriotisk sång utgår alltid närmast från dikten; fordringarne på komponisten äro ganska bestämda, ehuru af åtskillig art. »*Plus de colères, plus d'excès, abjurons toute intolérance*», förmanar oss den nya folkhymnen, »*tout se défie, chacun s'exclue; hors mon parti point de salut. Par vos partis que de souffrance, que de haine que tout aigrit; et que d'obstacles à ce cri: vive la France!*» Och med så kalla ord vill man qväfva marseljäsens heta andedrägt. Gounod's komposition, hvilken börjar med opassande femtaktig rythm, men slutar med en rätt kraftig refräng, klingar för simpelt, för att intressera musikern, för tvunget, för att kunna rycka folket med sig. *La France* hör visserligen budskapet, dock felas henne tron. En sångs popularitet låter sig icke förut bestämmas — såsom den trettio år före fransk-tyska kriget komponerade och hittills obeaktade »Wacht am Rhein» bevisar — ännu mycket mindre låter den oktroyera sig.

Men hvarför skymfar man marseljäsen och än i dag, i det republikanska Frankrike, förbjuder den. Denna motvilja är visserligen utan framgång, men — det måste man tillstå — utan grund är hon inte. Hvad som talar emot marseljäsens formliga autorisering som nationalhymn, det är först och främst de dervid häftande blodiga minnena alltifrån jakobinerna ända till kommunarderna, och sedan sjefva diktens innehåll. Redan Napoleon I har förbjudit den, ehuruväl han en gång skref till direktorium: »Jag har vunnit slagtningen, marseljäsen delade med mig kommandot». I Paris skallade hon öfverallt, der strömmar af blod forsade på gatorna. Hon blef de vildaste sansculotters, den omenskliga pöbelns förbundssång. Sedan termidor fordrades det serskildt tillåtelse för att våga spela henne i teatrarne; men ännu alltid godtgjorde hon soldaterna i rikt mått disciplinen och brödet. Af alla regeringar undertryckt, sprang sången med fördubblad spänstighet och kraft åter fram vid hvarje ny revolution, för att sedan med denna revolution sjelf åter bringas till ordningen. *Hector Berlioz* berättar i sina memoarer, huru han morgonen efter julirevolutionen 1830 uppmanade en liten hop sångare på gatan att sjunga marseljäsen, och huru den tusenhufvade folkmängden instämde med sådan entusiasm, att han sjelf, öfverväldigad af intrycket, föll vanmäktig till marken. Berlioz hatade för sin del den republikanska statsformen, men marseljäsen egnade han en hänryckt dyrkan. Han har gjort ett arrangemang af densamma för stor orkester och dubbelkör, hvilket dock ej veterligt blifvit uppfördt. Öfver sångstämmorna i hans partitur står (i stället för den vanliga beteckningen *Tenor* eller *Bas*) denna uppmaning: »*Allt*, som har en stämma, ett hjerta och blod i ådrorna». Den unge Berlioz lät några veckor efter julirevolutionen trycka detta arrangemang med tillegnan »till författaren af denna odödliga hymn», *Rouget de l'Isle*, hvilken då ännu lefde i Choisy-le Roi vid Paris, der han äfven dog 1836 fattig och ensam.

(Forts.)

Melodi och harmoni.

Studie af J. L.

(Forts. och slut fr. N:o 11.)

Vi hinna här knappast antydningsvis erinra om rikhaltigheten och storslagenheten af de tonverk, hvarmed den Bachska sångmön riktat musikliteraturen. Utan henne, hvilken bred lucka i samtidens estetiska medvetande! Utan henne, ingen *Mattheus*-ingen *Johannes-passion*, d. v. s. djupet och höjden af hvad religion och tonkonst i förening mäkta erbjuda. Utan henne skulle vi nödgats undvara ett af de mest slående bevisen för instrumentalmusikens i-sigvarelse och oafhängighet, nemligen *det*, som innefattas i de många omtyckta och snillrika Orgel- och Klaverfugorna af den känslige, djupsinnige mästaren. Utan henne skulle den inom tonverlden herskande andliga stämningen i närvarande ögonblick ha känts betydligt *kallare* än hvad verkligen är fallet.

»Bach är en verld för sig»; så lyder Elert's berömda yttrande. Inom denna *verld* herskar också den dubbla kraften *förytting* — *förinring* i fullaste jemnvigt, d. v. s. att den musikaliska *tanken* undfår sin mest konkreta *formbildning*.

Hanslick, en känd skriftställare, säger: »denna Bachs frihet och konst i behandlingen af den polyfona satsen är för det arbetande studiet en guldgrufva af musikalisk kännedom».

Mozart sjelf brast i tårar vid åhörandet af en den djuptänktes 8-stämmiga motetter, skattande sig lycklig att ännu kunna få lära någonting.

Med tillämpning af den svenska skaldens uttryck, tillägga vi:

»Med blottadt hufvud stiger
Historien dit och lär.»

— — — — — — — — — — — —

Hvar och en, som i likhet med oss, ser i all historisk utveckling en ny fas af den gudomliga tanken, bör, redan derföre, i hvad som nu följde, nemligen i *operans* reform och förfulländning genom Gluck och Mozart, i *sonatformens* uppkomst genom Em. Bach samt i dess vigtiga följd *orkestersymfonien* och den moderna instrumentationen se idel fröjdefulla företeelser. Men som den gudomliga tanken ytterst förverkligar sig *i menniskan*, och menniskan, äfven såsom konstnär, kan vara öfvervägande sinlig, så följer deraf att ej alla konstnärssnillen äro den gudomliga impulsen lika lydaktige, utan kunna mer och mindre följa de sjelfviska böjelserna, hvaraf återigen följer att ej hvarje nyinslagen konstriktning blir ett för den gudomliga tanken lika rent uttryck. Med så mycket innerligare och högre tillfredsställelse kunna vi då låta våra blickar hvila på nyssnämnde företeelser, på den herrliga konstnärstrion *Haydn*, *Mozart* och *Beethoven*, aldenstund snille och oskuld i förening fagert prydde deras konstnärliga id. Tonverldens oändliga omvexlingsrikedom, dess flora, att vi så må säga, utbreder här sina oöfverskådliga blomsterfält, flägtar af svalkande vårdoft smeka oss i toner,

»Som blomstren i det gröna
så skiftar diktens lätta här»

och vi tycka oss efter ett väldigt tonböljande Guds lof ini den götiska helgedomen förnimma ett jublande Guds lof i naturen. Likt lössluppna skolpiltar, yra vi omkring, frossande af nyvunnen frihet, med tusende de vackraste melodi- och motivbitar i vårt minnes herbarium. Så varmt hängifne det sköna för dess egen skull, kunde dessa mästare, hvar tömmande sin alstrings rika fyllhorn, lyckliggöra en verld. Hvad Mozart, musikens Rafael, frambragt i Arian, hvad Haydn, den evigt ungdomlige ensamt i Menuetten, hvad Beethoven, den blixtrande, i himmelsstormande symfonier är oförgängligt. Men föreställom oss ej ett ögonblick att detta deras så rika lifsvärf gjort förutvarande storslagna tonskapelser öfverflödiga: *tvärtom* äro dessa, såsom en välgörande kontrast, vordne än mera eftersökte. Inbillom oss ej heller, att alldenstund exempelvis Beethovens stil är i allmänhet taget mindre rik på polyfoni än Hændels eller Bachs, vi då som komponister skulle kunna åtnöja oss med kunskaper sådana som ackordläran i sitt armod erbjuder oss. Detta vore höjden af villfarelse. Endast i ett genom-indifferent musiksamhälle kunde någon sådan tanke göra sig gällande. En af de som sednast på svenskt mål i tal och skrift manligt betonade vigten och nödvändigheten af verklig och egentlig *skola* i tonsättning var den genialiske Franz Berwald. Efter åtskilliga tecken

AUBADE VÉNITIENNE.

Allegretto grazioso. *Th. Lack.*

PIANO.

Com el preludio. *pp* 8va

Ped. ✻

8va *pp* *legg.* 3 3

Ped. ✻ Ped.

ben cantando. *poco rall.* *p*

✻ Ped.

a Tempo. *delicato.*

✻ Ped. ✻ Ped. ✻ Ped. ✻

cresc.

Ped. ✻ Ped. ✻ Ped. ✻ Ped.

(imitando la Ghitarra.)

Ped. *

Ped. *

Con grazia.

Ped. *

Ped. *

p

ben cantando.

Ped. *

Ped. *

Poco rall.

a Tempo.

Ped. *

Ped. *

cresc.

espress.

Ped. *

Ped. *

Ped. *

Ped. *

Ped. *

sf *pp*

Ped. * Ped. *

Con grazia. 8va

Ped. * Ped. *

Piú animato. *Cantando.* *grazioso.*

4 3 2 1

Ped. * Ped. * Ped. * Ped. *

Ped. * Ped. * Ped. * Ped. *

sf

sf *cresc.*

Ped. * Ped. * Ped. * Ped. *

8va

Cantando.

dim. legg.

Ped. * Ped. * Ped. *

poco rall. **a Tempo.**

Ped. * Ped. *

espress.

Ped. * Ped. * Ped. * Ped. * Ped. * Ped. *

8va

f *Brillante.* *poco*

Ped. * Ped. * Ped. * Ped. * Ped. *

8va

rall. *sf* *dim.* *smorzando e riten.*

* Ped. * Ped. * Ped.

att döma, så skulle denna hans oförtydbara åsigt och rigtning ha med honom sjunkit i grafven. Medgifvas måste ock att kompositionsläran innehåller kapitel, de der icke äro gjorda för sprättar, söndagsherrar eller platssökare par excellence. Ingen kan heller tjena Apollo och mammon.

På det man icke må beskylla oss för att vilja sticka under stolen med några hithörande vigtiga sanningar, så vilja vi nu söka redogöra för huruledes det förhåller sig med en komponists *naturliga begåfning* och den genom studier vunna allbeherskande *tekniken*.

Hvarken teknik eller begåfning *hvar för sig* skapar någon komponist, endast begge *i förening*. Såsom *tveenhet* uppställa vi dem också sålunda:

VI. Uppfinningsförmåga — Teknik.

Uppfinningsförmåga eller ingifvelse, andens skapande verksamhet, är en, analogt med ljusstrålen, framträngande, sig förytt-rande ideel kraft (utåtgående kraft = förytt-ring). *Teknik*, stillagens förnuftiga nödvändighet, är likasom strålens brytningsreflex, är vilkoret för tankens åskådliggörande: en ordnande, sammanfogande, sig hopslutande ideel nödvändighet eller kraft (inåtgående kraft = förinring).

Låtom oss skynda att ur den granna tiraden draga några praktiska slutföljder.

1) Uppfinningsförmågan är väsentligen *medfödd*. Tekniken måste *förvärfvas*.

2) En mångsidig, högt uppdrifven teknik eggar i hög grad uppfinningsförmågan.

3) En klen uppfinningsförmåga kräfver föga teknik.

4) Ingen, som saknar uppfinningsförmåga, vet att värdera teknik.

5) *Utan* uppfinningsförmåga *ingen* tekniker. Det gifves ingen abstrakt musikteori. Allt måste afse smakens bildande, färdighetens uppöfvande, det intuitiva sinnets öppnande, hvilket vanligen endast kan ske under *personlig ledning* af en med kompositionstalang begåfvad kontrapunktist.

Pater Martini, Fuchs, Albrechtsberger, *Cherubini*, André, m. fl. egde kompositionstalang; likaså, i våra dagar, *Kihl*. Detsamma fordrar med rätta svenska nationen hos framlidne professor Berens' efterträdare.

6) Blott uppfinningsförmåga och teknik *i förening* bildar den öfver blotta handtverket sig höjande *konstnärliga ståndpunkten*.

Fröjdefull är den iakttagelsen, hurusom både Haydns, Mozarts och Beethovens kompositionssätt oaflåtligen hänvisa på melodien såsom grund. Den friare harmonien har i samma melodiska princip sin föranledning och förklaring. Det lägre förklaras ur det högre: ett lyckligt förhållande, beroende på naturbegåfning och konstnärsbildning i förening. Den yppigt fagra *nydaningen* gick hand i hand med ett pietetfullt *uppbevarande:* Beethovens tredje period var återgången till ett mera polyfont skrifsätt; hvaråt äfven Haydn och Mozart egnade sina yppersta krafter; hvaråt hvarje begåfvadt musiksinne förr eller sednare trängtar: ett skrifsätt, hvars triumf, den ljungande sångfugan i messan i oratoriet, också i alla tider skall nämnas en menniskoandens triumf. *Mendelsohn* och *Schumann* skrefvo sina utmärktaste verk i samma ädla öfvertygelse, hvadan vi alltså finna den melodiska principen, i sin hela omfattning och integritet, till mensklighetens sanna hugnad, ända till våra dagar uppbevarad, utvecklad, hyllad och i inspirerade tonverk ådagalagd.

Hvadan då denna slappa likgiltighet rundtomkring? Är ej det skönas seger herrlig och viss? Sverige, kalladt *frihetens* stamort på jorden, kan med jemngodt skäl kallas *sångens*. Försynen har öfver nordens folk slösat sångens melodiska, ädla gåfva. Hvad göra då *vi* för dess undfående och hägn? Det är ej nog med *yttre* palatser åt konsten; våra *hjertan* måste redas konsten till helgedomar. Hvarpå förlita sig månne svenska tonkonstens målsmän i organisationsfrågor, som röra hennes hjertpunkt, nemligen möjligheten att kunna skrifva skön musik? Förlita de sig kanske på att inspirationen skall göra allt? eller förlita de sig på att *ingen* inspiration vidare är att förvänta, och att man således gerna kan lägga händerna i kors? Eller ha vi alle samtlige blifvit så devouerade Wagnerianer, att vi icke vidare kunna *tåla* annan musik än den dramatiska tonmålningen?

Härpå svare den närmaste framtiden!

Emellertid återerinra vi:

Uppöfver menniskors ofta disharmoniska syften och viljor, den gudomliga allharmonien. Uppöfver den menskliga andens odysseusfärder strålar, likt polstjernan klar, det absoluta.

Heubach's Transponer-Piano.

Uppfinningarne på pianofabrikationens område ökas år från år, icke endast i afseende på fullkomnandet af detta instrument i musikaliskt hänseende, utan äfven i spelets mekaniska underlättande, icke så mycket för musici af facket, som icke desto mera för musikvänner i hemmet, för hvilka pianot utgör medelpunkten i det musikaliska lifvet. Hufvudsakligen för dessa, nemligen för de kretsar, hvari sång öfvas, kan uppfinningen af transponerpianot väl kallas epokgörande.

Detta piano, hvars uppfinnare, *Heinrich Heubach* i Brooklyn, å detsamma uttagit patent såväl i Amerika som i Frankrike, England, Tyskland, Österrike, Belgien och Spanien, sätter den spelande i stånd att från bladet transponera ett musikstycke till hvilken önskad tonart som helst, och detta utan all möda, förmedelst en enkel, i pianots inre förborgad mekanism.

Icke alla sångorgan hafva samma tonomfång, skilnaden härutinnan kan tvärtom vara ganska stor. Ett sångstycke, som ligger beqvämt för *en* röst, kan vara för högt eller för lågt för en *annan*. I sådan händelse måste vid utförandet väljas en mera passande tonart. Nu är pianot snart sagdt det enda instrument, som användes att beledsaga sången, och då denna senare byter om tonhöjd, så måste äfven den ackompagnerande pianostämman transponeras. Men detta är en ganska svår uppgift; högst få pianospelare äro densamma vuxne; också hafva mångfaldiga försök blifvit gjorda att åstadkomma en mekanisk transponerapparat. Men alla resultat hafva hittills varit behäftade med allt för stora brister för att komma i allmänt bruk. Så kunde t. ex. Pleyel-Wolffska transponerapparaten (Paris) ej få någon framgång, emedan han, oafsedt att han var för kostsam och för sin tyngd skull svårhandterlig, äfven upptog för stort rum, lät en oktav gå förlorad och tröttade den spelandes armar genom den påsatta andra klaviaturens högre läge, åstadkom en touche, som icke var pianots, samt råkade äfven vid den största försigtighet lätt i olag eller gick sönder.

Från alla dessa brister synes det Heubachska transponerpianot vara fullständigt befriadt. Mekanismen, som anbringas vid pianots nybyggnad, är föga kostsam, tar ingen särskild plats i anspråk och är icke en gång synlig; tangenterna blifva desamma och spelsättet är oförändradt. Härtill kommer den fördelen att transpositionsmekaniken arbetar fullkomligt utan något men för sjelfva pianot. Då oktaven innehåller tolf olika toner och transposition kan å detta instrument verkställas till de sju halfva tonstegen nedåt och till de fem uppåt, så följer häraf, att man kan transponera till alla tonarter, oaktadt man spelar i en och densamma.

Säkerligen lär detta instrument inom kort vinna stor användning. Ja till och med de, som anse att transpositionen af ett musikstycke beröfvar detsamma den karakter komponisten åsyftat, äfven de måste blifva dess förespråkare. Ty då kammartonen i dag står en half ton högre än för femti år sedan, så måste ju efter deras åsigt hvarje sonat af Beethoven, hvarje sång af Schubert, o. s. v. spelas en half ton djupare, än de stå på papperet, om de icke skola förlora den karakter komponisterna gifvit dem.

Från utlandet.

Richard Wagner skall, enligt utländske tidningar, hafva fått anbud att i Newyork dirigera en följd konserter, på hvilka arbeten af honom skulle uppföras. Man lär härför ha bjudit honom två hundra tusen mark. Det är icke kändt, från hvem anbudet har utgått.

Theodor Wachtel, tenorsångaren, öfverflyttar från Frankfurt am Main åter till Berlin. Den villa i Niedenau, som han för två år sedan tillhandlade sig af prins Karl af Hessen för 120,000 mark, och på hvars inredning han använde 80,000 mark, har han i dagarne sålt, med betydlig förlust naturligtvis, ty som husspekulant har den berömde tenoren ingen talang.

Bayreuther Patronatföreningens fond har i April månad genom extragåfvor tillvuxit med 9,600 mark. Föreningen räknar nu 1,691 medlemmar.

Enkan efter den 1859 aflidne berömde franske romans- och balladkomponisten *Panseron* har till Parlserkonservatorium

öfverlemnat en värdefull gåfva, bestående af partiturer af *Jomelli*, *Sarti*, *Farchi*, *Cimarosa*, *Martini*, *Porpora*, *Scharlatti*, *Rossini* och *Panseron*. Ett af banden innehåller en samling flerstämmiga sånger, hvilka fordom varit i bruk i Sixtinska kapellet i Rom.

Violonisten Marcel Herwegh (en son till diktaren Georg Herwegh) densamme, som för någon tid sedan såsom elev vid konservatorium i Stuttgart råkade i konflikt med sina lärare, har första gången och med stort bifall låtit höra sig i Paris på en festkonsert i Trocadero. Han spelade med organisten *Gigout* tvenne stycken af Bach och Mendelsohn.

Chopins minnesvård på kyrkogården Père Lachaise i Paris har de senare åren råkat i förfall. En komité, bestående af fursten och furstinnan Czartoryski, baronessan Rotschild, m. fl. hafva genom Durands musikhandel börjat en insamling, med hvars tillhjelp de ämna vidtaga sådana åtgärder, att mästarens monument för all framtid skyddas för väderlekens inverkan. Lägsta bidrag är 20 francs.

Kejserliga paviljongen, en tempelartad kupolbyggnad på vestra sidan af nationaloperan i Paris, hvilken, bestämd åt kejserliga hofvet, nu länge varit öfverflödig. skall enligt ett regeringsbeslut omgestaltas till ett operabibliotek samt konstsamling, bäggedera till publikens fria begagnande. I detta ändamål skall af den för i år till operans underhåll och förskönande bestämda summan af en million femtitusen francs anvisas en summa af etthundrasju tusen frcs. Biblioteket och konstsamlingen skola öppnas redan i sommar.

I Neworleans skall nästkommande vinter, från November till Mars, en fransysk opera träda i verksamhet under ledning af impressarien Gaston. Den öppnade subskriptionen hade på få dagar hopbringat tvåhundratusen francs, ett bevis på att företaget torde bära sig förträffligt.

Ole Bull, nestorn bland violinvirtuoser, konserterar åter i Newyork. Kritiken der på platsen säger om honom; Hvad Ole Bull beträffar, så tillhör han, hvars höga betydelse och virtuosité helt visst ingen skall sätta i fråga, dock en förgången period.

Milano. På en stor konsert i Scalateatern hördes för första gången ett nytt Ave Maria af Verdi, hvilket mottogs med stort bifall. Till sångpartiet hade Verdi, bland sex på förslag varande, valt fröken Thérèse Singer i Wien.

Hvarjehanda.

Trefliga lektioner. Komponisten Grétry berättar i sina *Essais sur la musique* följande angående sånglektionerna i den skola, der han i sin ungdom först lärde sig musik.

»Lektionstimman erbjöd, säger han, ett vidsträckt fält för sångmästarens grymhet. Han hade oss att sjunga en och en i sender, och vid allra minsta fel rök han kallblodigt på så väl den späde som den mera mognade. Han uppfann pinometoder, i hvilka blott han kunde finna nöje; ibland stälde han oss på knä på en stor, kort och rund träkafle, och vid allra minsta rörelse gjorde vi kullerbytta. Jag såg honom inhölja hufvudet på ett sex års barn med en gammal, ohygglig peruk, fasthaka honom i detta tillstånd på väggen, flera fot från golfvet, och der tvingade han honom med käpprapp att sjunga sin musik, som han höll i ena handen, och att slå takt med andra. Detta stackars barn, oaktadt snällt och vackert, liknade en läderlapp, fastspikad på väggen och uppfylde luften med sina klagoljud. Det var alltid i vår närvaro som han handgripligen öfverföll den förste som hade öfverträdt hans barbariska lagar. Dylika scener, som voro dagliga, kommo oss alla att skälfva; men hvad som mest skrämde oss, var att se den olycklige digna under hans fördubblade slag, ty då voro vi säkra att få se honom bemäktiga sig ett andra, ett tredje, ett fjerde offer, straffbart eller icke, hvilka hvar i sin tur blefvo rof för hans vildhet; sådant var nu hans sätt. Han trodde sig kunna trösta den ene genom den andre i det han gjorde oss alla lika olyckliga. Och när han icke hörde annat än suckar och klagolåt, så trodde han sig riktigt ha uppfyllt sina skyldigheter».

Den melodi af Haydn, som har blifvit österrikiska folksången, har sin historia, och denna historia lyder så:

En dag beslöt kejsar Ferdinand eller Franz, jag erinrar mig för tillfället icke hvilken, att blifva sparsam; han lät bland andra kalla Haydn, chef för det kejserliga kapellet, hvars aflöning hofvet icke mer ville vidkännas.

Haydn stod som förstenad vid denna nyhet. Det dagliga brödet skulle komma att fattas hans förträffliga musici.

— Sire! sade han, Ers majestät torde åtminstone tillåta mig föranstalta om en afskedskonsert?

— Beviljadt! sade kejsaren.

På qvällen inför hela hofvet tog kapellet afsked; det lät höra de första takterna af nationalhymnen. Genast derpå stego några musici upp, släckte sina ljus och gingo sin väg; kejsaren begrep icke ännu. Haydn gaf honom tecken att vänta. Tre andra musici följde de första; mot slutet blef Haydn ensam med första violen, som i tillbakahållet tempo utförde slutet på hymnen som en klagosång.

Denna gång begrep kejsaren; han hade ögonen fyllda med tårar, närmade sig Haydn, omfamnade honom och sade snyftande:

— Nej, Haydn! jag vill icke att dessa förträffliga menniskor skola afskedas! Låt dem stanna! Låt dem stanna! Vi ska engagera fler.

Och på så sätt blef kejserliga kapellet räddadt genom en man med geni, som hade funnit vägen till sin kejsares hjerta.

Prenumeration å Necken

kan ske å alla postkontor, hos de fleste Herrar Bok- och musikhandlare samt äfven å de större tidningskontoren m. fl. ställen.

Inom hufvudstaden kan abonneras äfven genom att i biljett till Neckens expedition Urvädersgränd N:o 9 (Söder) tre trappor upp uppgifva sin adress, då tidningen gratis hemsändes och budet mot tryckt qvitto emottager prenumerationen.

***Pris:* helt år 5 kronor; 3 qvartal, 4 kr; halft år 3 kr.; ett qvartal 1,50 kr. postarvodet inberäknadt.**

***Nya prenumeranter* kunna ännu erhålla tidningen från årets början.**

Redaktionen.

Breflåda.

Hg. Rätt träffadt!

Rättelser (i N:o 10):

Sid. 73, spalt 3, rad 12
står: Huru läs: Huru,
Sid. 74, spalt 2, rad 28 nedifr.
står: förklaringar läs: förkortningar,
D:o d:o rad 10, 11 nedifr. komma och semikolon byta plats
Sid. 79, spalt 1 *i midten* få de begge parenteserna följande lydelser: (Utåtgående kraft = föryttring) och (inåtgående kraft = förinring)
D:o spalt 2, rad 8 uppifr.
står: hemliga läs: herrliga.
Sid. 80, spalt 1, rad 31
står: dufvosmak läs: dufvosmek
D:o d:o rad 23 nedifr.
står: kolon skall vara komma
D:o d:o står: toner läs: tonen,
D:o spalt 2, rad 5
står: sångmö läs: sångmö trogen,

I N:o 11.

Sid. 88, spalt 2, rad 15 uppifr.
står: titelrolen skall vara Magarethas rol.

E. NORBERGS PIANOMAGASIN

ÅLANDSGATAN 24

Stort lager af **Tafflar, Pianinon** och **Flyglar** till olika, men billiga priser.

NORBERGS PIANOMAGASIN

ÅLANDSGATAN 24.

***Obs.!* Hvarje nummer af Necken innehåller ny pianomusik till flerdubbelt värde af hvad tidningen kostar.**

***Obs.!* Hädanefter är tidningens musikafdelning afsedd att frånskiljas textinnehållet, hvilket medför den fördelen, bland andra, att bäggedera sålunda kunna inbindas hvar för sig.**